

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

MODEL

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Conflictul dintre domnitori și boieri a dominat dezvoltarea politică internă a Principatelor o bună parte din secolul al XVII-lea. [...] O provocare atât pentru domnitori, cât și pentru boieri era extinderea așezărilor grecilor [...] în ambele Principate. Nou-veniții, care își foloseau rețelele de protectori financiari și politici de la Constantinopol, au cumpărat moșii, dobândind astfel statut de boieri, și au pătruns în scurt timp în instituțiile politice. Boierii români au dat dovadă de o solidaritate remarcabilă și au combătut această competiție pentru pământ și funcții. [...]”

La jumătatea secolului, doi domnitori – Matei Basarab în Valahia (1632-1654) și Vasile Lupu în Moldova (1634-1653) – au consolidat puterile domnești. Ei și-au atins scopul prin metode diferite. Matei Basarab a consolidat puterea centrală cooperând cu boierii din Țara Românească. Le-a [...] câștigat sprijinul pentru propriile proiecte, îngăduindu-le să participe mai mult la conducerea țării prin convocări frecvente ale Adunărilor de Stări. [...] În schimb, Vasile Lupu a stabilit un regim autoritar ca instrument necesar realizării ambițiilor sale de a domni asupra ambelor Principate și de a fi principalul protector al Răsăritului ortodox. S-a aliat cu clasele superioare grecești și și-a asigurat avantajul economic al acestora încurajându-le să cumpere sate și încredințându-le colectarea și păstrarea taxelor statului.”

(K. Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

B. „Războiul care a izbucnit odată cu asediul Vienei de către otomani în 1683 și care s-a încheiat cu Pacea de la Karlowitz în 1699 a afectat profund Principatele. [...] Implicațiile [...] acestor evenimente nu i-au ocolit pe domnitorii și pe boierii din Moldova și Valahia. Domnitorul Șerban Cantacuzino (1678-1688) din Țara Românească a încercat [...] să se separe de Imperiul Otoman printr-un pact de alianță cu Austria. Cu toate acestea, era precaut în fața planurilor Austriei de expansiune la sud de Carpați [...], cultivând [...] relații mai apropiate cu Rusia ca o contrapondere față de Austria. A murit înainte să fie semnat tratatul cu Austria, însă urmașul său, Constantin Brâncoveanu (1688-1714), i-a continuat inițiativa. La început [...] a fost convins că doar Imperiul Otoman oferea Țării Românești cea mai bună garanție a existenței sale ca stat de sine stătător. Drept urmare, s-a folosit de grupurile de interese ale sultanului pentru a-și menține integritatea teritorială și, nu mai puțin important, pentru a-și asigura propriul mandat, chiar în timp ce negocia cu austriezii și cu rușii schimbarea statutului juridic al Principatului.”

(K. Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la boieri. **2 puncte**
3. Menționați cele două state românești la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnul instaurează un regim autoritar. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la implicarea românilor în relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc, la sfârșitul secolului al XIV-lea și în secolul al XV-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Alexandru Ioan Cuza (1859-1866) [...] n-a fost numai simbolul unei biruințe a poporului român, dar și unul din principalii făuritori ai statului român modern. Convenția de la Paris din august 1858, prin care [...] s-au stabilit bazele organizării politico-administrative moderne a Principatelor Române, întemeiase paradoxal viața politică a celor două Principate pe prevederi electorale reacționare de natură să frâneze procesul de modernizare a statului și instituțiilor sale; numărul de alegători era restrâns la câteva mii de oameni, în cea mai mare parte aparținând categoriilor privilegiate. Ca urmare, în cele două Principate s-a creat o complicată situație politică internă, a avut loc o continuă înfruntare între majoritatea reacționară a Adunărilor, care nu se baza pe voința poporului, ci pe prevederile electorale, impuse din afară și potrivnice progresului și Guvernele care se străduiau a concretiza programul de înnoire a țării. [...]

În primii ani ai Domniei, eforturile lui Alexandru Ioan Cuza și ale colaboratorilor săi apropiați au fost concentrate în direcția desăvârșirii actului istoric de la 24 ianuarie 1859 când a avut loc dubla alegere. Ei au făcut totul ca această realizare a românilor să nu rămână un moment izolat, ci să marcheze un proces accelerat de dezvoltare a statului național nou creat. În septembrie 1859, [...] s-a recunoscut [...] dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, însă această decizie a Conferinței de la Paris nu a fost un dar, ci în largă măsură efectul unei activități diplomatice neobosite, sprijinită de întreaga națiune română. [...] Cuza a obținut, la sfârșitul anului 1861, recunoașterea desăvârșirii unificării politico-administrative a Principatelor. Pe data de 22 ianuarie 1862 s-a format primul Guvern unitar, iar două zile mai târziu s-a deschis Adunarea [...], în cadrul căreia, pentru întâia oară, deputații munteni și cei moldoveni s-au găsit strânși la un loc. Unirea devenise astfel [...] o realitate solidă și definitivă.”

(D. Berindei, *Alexandru Ioan Cuza*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul român și un eveniment desfășurat în anul 1859, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la instituțiile formate în 1862. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Convenția din 1858, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic, elaborat anterior evenimentelor la care se referă sursa dată, a contribuit la constituirea statului român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în secolul al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric referitor la România, desfășurat în primele două decenii ale secolului al XX-lea;
- menționarea a două consecințe ale Constituției din 1923;
- menționarea câte unei cauze a adoptării Constituției din 1938, respectiv Constituției din 1948;
- precizarea unei asemănări între Constituția din 1952 și Constituția din 1965;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Șerban Cantacuzino, Constantin Brâncoveanu. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Boierii români au dat dovadă de o solidaritate remarcabilă și au combătut această competiție pentru pământ și funcții.*, Boierii se află în conflict cu domnitorii în secolul al XVII-lea. **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Valahia/Țara Românească, Moldova. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: Causă: *La început [...] a fost convins că doar Imperiul Otoman oferea Țării Românești cea mai bună garanție a existenței sale ca stat de sine stătător* și efect: *Drept urmare, s-a folosit de grupurile de interese ale sultanului pentru a-și menține integritatea teritorială.* SAU Causă: *pentru a-și menține integritatea teritorială* și efect: *s-a folosit de grupurile de interese ale sultanului etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice referitoare la implicarea românilor în relațiile internaționale de la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B** **(1px2=2p)**
Exemple: Tratatul de la Alba Iulia din 1595, Bătălia de la Giurgiu (1595), Tratatul de la Luțk încheiat la începutul secolului al XVIII-lea **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a unei instituții centrale din spațiul românesc, la sfârșitul secolului al XIV-lea și în secolul al XV-lea **Exemple:** reprezentantul Domniei se implică în acțiuni cu caracter antiotoman, Domnia colaborează cu Sfatul domnesc și cu Biserica **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Paris, Principatele Române, Principate. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XIX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Alexandru Ioan Cuza/Al. I. Cuza/Cuza
3 puncte pentru menționarea oricărui eveniment desfășurat în anul 1859 **Exemple:** *la 24 ianuarie 1859 când a avut loc dubla alegere*, dubla alegere a lui Al. I. Cuza a fost recunoscută în Conferința de la Paris **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la instituțiile formate în 1862 **(3px2=6p)**
Exemple: *Pe data de 22 ianuarie 1862 s-a format primul Guvern unitar*, sunt instituții unice, două zile mai târziu s-a deschis Adunarea [...], în cadrul căreia, pentru întâia oară, deputații munteni și cei moldoveni s-au găsit strânși la un loc **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la Convenția din 1858 **câte 3 puncte** pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: Convenția din 1858 a avut consecințe în plan politic pentru Principate. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *numărul de alegători era restrâns la câteva mii de oameni, în cea mai mare parte aparținând categoriilor privilegiate și în cele două Principate s-a creat o complicată situație politică internă, a avut loc o continuă înfruntare între majoritatea reacționară a Adunărilor, care nu se baza pe voința poporului, ci pe prevederile electorale, impuse din afară și potrivnice progresului și Guvernele care se străduiau a concretiza programul de înnoire a țării SAU Convenția din 1858 influențează negativ dezvoltarea Principatelor Române. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: întemeierea paradoxal viața politică a celor două Principate pe prevederi electorale reacționare de natură să frâneze procesul de modernizare a statului și instituțiilor sale și în cele două Principate s-a creat o complicată situație politică internă, a avut loc o continuă înfruntare între majoritatea reacționară a Adunărilor, care nu se baza pe voința poporului, ci pe prevederile electorale, impuse din afară și potrivnice progresului și Guvernele care se străduiau a concretiza programul de înnoire a țării etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** un program din cadrul Revoluției din 1848-1849, Rezoluțiile Adunărilor ad-hoc din 1857 etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la România, desfășurat în primele două decenii ale secolului al XX-lea (**de exemplu:** participarea României la Primul Război Mondial începând cu 1916, realizarea României Mari în 1918 etc.)
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric
  - **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două consecințe ale Constituției din 1923 (**de exemplu:** guvernarea pe baza principiului separării puterilor, egalitatea în drepturi pentru cetățeni, indiferent de origine etnică, de limbă sau de religie, regele Ferdinand I își exercită atribuțiile în limitele prevăzute de constituție etc.) **(3px2=6p)**
  - **câte 3 puncte** pentru menționarea oricărei cauze a adoptării Constituției din 1938, respectiv Constituției din 1948 (**de exemplu:** legitimarea regimului politic instaurat de regele Carol al II-lea, criza politică din România, respectiv modificarea formei de guvernământ prin instaurarea Republicii Populare Române, instaurarea regimului totalitar etc.) **(3px2=6p)**
  - **2 puncte** pentru precizarea oricărei asemănări între Constituția din 1952 și Constituția din 1965 (**de exemplu:** au caracter totalitar, prevăd prerogativele Marii Adunări Naționale etc.)
  - **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea (**de exemplu:** România participă la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea prin acțiuni diplomatice., Participarea României la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XX-lea, în perioada național-comunismului, evidențiază tendințele de distanțare față de URSS. etc.)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)
- Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:**
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
  - **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
  - **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
  - **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**